

#### Intyg Certificate



Härmed intygas att bifogade kopior överensstämmer med de handlingar som ursprungligen ingivits till Patent- och registreringsverket i nedannämnda ansökan.

This is to certify that the annexed is a true copy of the documents as originally filed with the Patent- and Registration Office in connection with the following patent application.

(71) Sökande Plannja HardTech AB, Luleå SE Applicant (s)

(21) Patentansökningsnummer 9602257-9 Patent application number

(86) Ingivningsdatum
Date of filing

1996-06-07

Stockholm, 1998-02-25

För Patent- och registreringsverket For the Patent- and Registration Office

Evy Morin

Avgift

Fee

170:-

Föreliggande uppfinning hänför sig till ett sätt att framstalla en stäldetalj genom att man värmer detaljen och formar den i ett verktygspar samt härdar detaljen genom snabb kylning från en temperatur över Ac<sub>3</sub> medan detaljen ar kvar i verktygsparet och efterbearbetar detaljen med en avverkande bearbetning.

Ovanstående metod för att framställa härdade ståldetaljer är känd genom SE 435527 och benämns presshärdning. En stor fördel med metoden är att man av plan tunnplåt kan framställa härdade detaljer med komplicerad form och trots det få mycket hög måttnoggrannhet och formnoggrannhet.

For att få extra stor måttnoggrannhet på vissa delar exempelvis på hål, slitsar och liknande gör man avverkande bearbetning, exempelvis stansning av hål, sedan detaljen färdigställts. Denna avverkande bearbetning ger högt verktygsslitage och kan ge upphov till minskad utmattningshållfasthet.

Uppfinningen har till ändamål att förbattra metoden att framstalla komplicerade hardade detaljer med presshardning och efterfoljande avverkande bearbetning och att
förbättra de framställda detaljernas egenskaper. Detta uppnås genom att man tillser
att de områden som ska efterbearbetas ar mjukare an detaljen i övrigt och uppfinningen har darvid givits de kännetecken som framgår av patentkraven.

Uppfinningen ska beskrivas med hanvisning till bifogade ritningar.

Figur 1 visar ett exempel på en detalj av tunnplåt tillverkad enligt uppfinningen.

Figur 2 visar schematiskt en del av detaljen visad i Figur 1 i ett verktygspar for formning.

Figurerna 3 och 4 visar schematiskt samma detalj i modifierade utföranden av formningsverktygen.

Den fardigtillverkade detaljen 11 av tunnplåt som visas på Figur 1 har en komplicerad form och den har tre hål 12, 13, 14 med stora krav på måttnoggrannhet i place-

ringen. Hålen kan därför inte göras i den plana plåten före formning utan måste göras efter formningen.

I Figur 2 visas en del av detaljen 11 i verktygsparet 16, 17 i vilket detaljen varmformas från plan plåt. Den tillskurna plana utgångsplåten forvarms lampligen och laggs in mellan de varma verktygen som formar plåten i en varmformning. Plåten är värmd till över Ac3-linjen, dvs till det austenitiska området. Sedan snabbkyls detaljen så att den hardar medan den ligger kvar i verktygsparet. Lampligen sker kylningen av detaljen indirekt genom att verktygsparet snabbkyls och i sin tur snabbkyler detaljen så att den blir övervägande martensitisk i sin struktur.

I områdena där hålen 12, 13, 14 ska goras finns inlagg 20, 21, lampligen keramiska inlägg, i verktygen. Dessa inlagg har lagre värmeledningsformåga an verktygen i ovrigt och medfor att plåten i området mellan inlaggen 20, 21 svalnar långsammare an plåten i övrigt och inte tar hardning eller tar hardning i mindre grad.

När man sedan stansar ut hålen 12-14 blir deras kanter finare an om stansningen görs i fullhärdat material och kanterna får inte mikrosprickor i så hog grad som vid stansningen i hardat material. Detta påverkar utmattningshållfastheten positivt. Verktygsslitaget vid den avverkande bearbetningen blir också mindre, vilket ar ekonomiskt fördelaktigt.

Figur 3 visar verktyg 16, 17 som i stallet for inlaggen 20, 21 i Figur 2 har urtagningar 23, 24 så att det bildas smala spalter mellan verktygen 16, 17 och plåten 11 i områdena for avverkande efterbearbetning, dvs områdena dar hålen 12 - 14 ska stansas. Urtagningarna 23, 24 minskar kyleffekten och resultatet blir detsamma som nar man använder inlaggen 20, 21, dvs plåten tar inte hardning eller tar hardning i mindre grad.

Figur 4 visar ett alternativ med ett induktionselement 27, 28 i verktygen 16, 17 Genom induktionsvarmning kan man hindra snabbkylning och hindra plåten 11 att ta hardning i området för induktionselementen. Man kan också låta plåten ta hardning och därefter anlopa plåten med hjälp av induktionselementen 27, 28. Det ar också tänkbart att varma på andra sätt än med induktion

Som ett alternativ till att åstadkomma mjuka partier i plåten direkt i formverktygen som beskrivits i anslutning till Figurerna 2 - 4 kan man låta hela detaljen 11 harda i verktygen och sedan i en separat process anlopa de områden i vilka avverkande bearbetning ska goras. Man kan i detta fall utföra anlöpningen direkt i samband med avverkningsoperationen genom att anvanda en maskin för avverkande bearbetning, exv ett induktionsvarmeelement.

### **Patentkray**

Sätt att framställa en ståldetalj genom att man värmer detaljen och formar den i ett verktygspar (16, 17) samt härdar detaljen genom snabb kylning från en temperatur över Ac<sub>3</sub> medan detaljen är kvar i verktygsparet och efterbearbetar detaljen med en avverkande bearbetning,

kännetecknat av att man efter hardningen gör den avverkande bearbetningen i områden som man först tillser är mjukare än detaljen i övrigt.

- 2 Sätt enligt patentkrav 1, kännetecknat av att man förhindrar hardning av sagda områden genom att förhindra snabbkylning av dem.
- Sätt enligt patentkrav 2, kännetecknat av att man håller en spalt mellan verktygen (16, 17) och sagda områden av detaljen för att förhindra snabbkylning av dessa områden.
- Sätt enligt patentkrav 2, k ännet eck nat av att man håller isolerande inlagg (20, 21) i verktygen mot sagda områden av detaljen for att förhindra snabbkylning av dessa områden.
- 5 Satt enligt patentkrav 1, k ä n n e t e c k n a t av att man låter hela detaljen hardas i verktygen varefter man anløper stålet i sagda områden.
- 6 Satt enligt patentkrav 5, k annet e c k n at av att man anlöper sagda områden medan detaljen är kvar i verktygen.

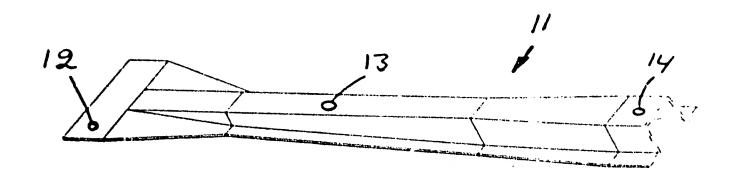
- 7 Sätt enligt patentkrav 5, kännetecknat av att man anlöper sagda områden sedan man tagit ur detaljen ur verktygen.
- 8 Sätt enligt patentkrav 7, k ä n n e t e c k n a t av att man anløper sagda områden i samband med en avverkningsoperation.

## Sammandrag

Man varmformar en tunnplåtsdetalj 11 och härdar den direkt medan den ar kvar i formningsverktygen 16, 17. Man hindrar plåten 11 att ta hardning i de områden som ska efterbearbetas med avverkande bearbetning, exv stansning. Man anvander inlagg 20, 21 i verktygen for att förhindra snabbkylning och samma effekt kan erhållas genom urtagningar 23, 24 i verktygen så att det bildas spalter mellan plåten 11 och verktygen.

1/2

# FIG 1



2/2

## FIG2

